

Informasjonsskriv fra DLE i Lyse Elnett

Desember 2020

Innledning

2020 kommer til å stå igjen i historiebøkene som et veldig spesielt og utfordrende år for de fleste parter i samfunnet. Stort fokus på smittevern og å redusere antall nærkontakter har gjort at vi ikke kan samles like mange og like ofte som før. Det blir utfordrende med kurs og opplæring og det kan i mange tilfeller gjøre det mer utfordrende for faglig ansvarlig å følge opp sine ansatte tilstrekkelig.

Som varslet på installatørmøtet har DLE hatt ekstra fokus på nyanlegg og installatører i høst, og vi kommer til å fortsette med det også neste år. Formålet med dette fokuset er å redusere antall avvik i nyanlegg, og vi tror at faglig ansvarlig i den enkelte virksomhet må gjøre mye av denne jobben.

Informasjonsskrivene som tidligere er sendt ut finner dere på Lyse Elnett sine nettsider hvis det er behov for å se på disse igjen (<https://www.lysenett.no/elinstallator-1/elsikkerhet-for-installatorer/>).

Informasjon til kunder

DLE opplever at det i mange tilfeller virker å være mangelfull opplæring av kunder etter at det er utført elektrisk installasjonsarbeid. Eksempelvis ser DLE at en brukerveiledning for overspenningsvern og test av jordfeilbryter klistret opp i sikringsskapet i seg selv ikke er tilstrekkelig. DLE anmoder derfor elvirksomheter om en gjennomgang/opplæring av dette med kunde.

DLE ser også at kunder ofte har mangelfull opplæring og forståelse for tilknytningsskapet. De vet ikke hvilke vern som står i dette skapet eller hvordan de skal følges opp og betjenes.

Tilknytningsskapet er en del av installasjonen til kunden og er eier/brukers ansvar å følge opp. Da er det vesentlig at de kjenner til dette.

Det kan være nyttig både for elvirksomheter og kunder at det ved uanmeldt strømbrydd kan sjekkes om det er driftsstans hos Lyse på www.lysenett.no. Informer gjerne kundene om dette ved anledning.

Rettemeldinger

DLE opplever at det fortsatt er flere som ikke har fått med seg at det i rettemeldingen kreves oppgitt verdi på måling av jordkontinuitet. Bakgrunnen for dette er at det ble funnet flere steder der det etter utbedring fortsatt manglet jordforbindelse selv om jordleder var tilkoblet. DLE ber om at det er faktiske målinger som oppgis og at ikke dette blir en «standardverdi» som føres opp.

Risikovurdering ved servicearbeider

Utvidelser av eksisterende anlegg skal utføres i henhold til retningslinjene gitt av DSB i bladet Elsikkerhet. Opplegg av f.eks. ny kurs (til elbillader eller annet) vil vanligvis komme inn under definisjonen mindre utvidelser av eksisterende anlegg, beskrevet i elsikkerhet nr. 78.

Det er i Elsikkerhet angitt at mindre utvidelser skal «**Prosjekteres og utføres i henhold til gjeldende forskrift og norm, men man tar hensyn til de vurderinger og føringer som er gitt over**»

Videre er det angitt i føringene over at «**Man må foreta en risikovurdering der det ikke er samsvar mellom status på eksisterende anlegg og revidert norm**».

Ved servicearbeider har det vist seg at dokumentert risikovurdering omkring bl.a. jordelektrode er tilnærmet fraværende. Ved større eller mindre utvidelser må det foretas, og dokumenteres, vurderinger omkring **blant annet** jordelektroden som finnes i anlegget. I henhold til gjeldende forskrift og norm er det ikke tillatt å bruke vannledning som jordelektrode.

Når det da monteres nye kurser i eldre anlegg, så må installatør i utgangspunktet bl.a. kvalitetssikre at det finnes jordelektrode i anlegget for at arbeidet skal «*prosjekteres og utføres i henhold til gjeldende forskrift og norm*». Der det ikke kan lokaliseres annen jordelektrode enn vannledning, må det vurderes å etableres ny forskriftsmessig jordelektrode.

Vurderinger rundt jordelektrode vil være påkrevd når man monterer nytt utstyr som forutsetter jordelektrode, som for eksempel overspenningsvern. En god jordelektrode er en forutsetning for å oppnå god nok avledning av overspenninger. Jordelektroden tilkoblet overspenningsvern bør være i form av en dypjordelektrode, som eksempelvis et jordspyd, og bør være så nært som mulig overspenningsvernet.

I noen tilfeller kan det imidlertid være uforholdsmessig krevende å få etablert jordelektrode i henhold til gjeldende forskrift og norm. I slike tilfeller er det avgjørende at installatør gjør en dokumentert risikovurdering omkring jordelektroden. Det må vurderes om gammel jordelektrode har tilfredsstillende egenskaper til allikevel å kunne benyttes slik den er, eller om ny jordelektrode uansett må etableres.

Der det foreligger dokumentert faglig risikovurdering om aktuelle forhold og de valg som er gjort, vil DLE vanligvis ikke komme med innvendinger til de vurderinger og valg som er gjort av elektroinstallatør.

Gjennomføring av FSE- og førstehjelpskurs

På grunn av situasjonen med COVID 19-viruset gikk DSB i mars ut med informasjon om at det vil aksepteres at planlagte FSE- og førstehjelpskurs utsettes til situasjonen er normalisert. Det ble samtidig gjort oppmerksom på at opplæring basert på nettkurs og intern gjennomgang av instruksjoner og rutiner måtte vurderes. DSB kom med oppdatert informasjon i september som dere finner på følgende lenke: <https://www.dsb.no/lover/elektriske-anlegg-og-elektrisk-utstyr/artikler/covid-19-og-forstehjelpskurs/>

Det er viktig å understreke at virksomhetene i alle tilfeller må ivareta sikkerheten til ansatte som arbeider i og med drift av elektriske anlegg.

Pop-up stikkontakter kjøkken

Det har i senere tid blitt populært å benytte pop-up stikkontakter som uttak på kjøkken. Dette gjelder både på kjøkkenøy og kjøkkenbenk for øvrig.

DLE gjør i denne henseende oppmerksom på NK64 sin tolkning angående bruk av pop-up stikkontakter (se vedlegg).

Dersom man velger å innlemme pop-up stikkontakt som en del av den faste installasjonen med fast tilkobling, vil vi minne om krav til tverrsnitt, bruk av niter ved mangetrådet leder, tilstrekkelig strekkavlastning samt koblingspunktene tilgjengelighet for kontroll og vedlikehold.

Installatørmøte 2021

På grunn av Covid-19 er det utfordrende å planlegge for møter i starten av 2021. Vi ønsker svært gjerne å få gjennomført installatørmøte, og vi mener at dette er en viktig del av DLE-arbeidet. Hvis det ikke lar seg gjøre å gjennomføre installatørmøte med fysisk oppmøte i løpet av første kvartal vil vi vurdere å gjennomføre dette digitalt. Kom gjerne med innspill til saker dere ønsker at blir tatt opp på installatørmøte

Tips og kontaktinfo:

DLE har stor nytte av tips fra bransjen for å avdekke ulovlig arbeid og anlegg i dårlig forfatning. Hvis noen skulle være redde for at et tips skulle falle tilbake på dem, så oppgi det i tipset, så gjør vi tiltak. Mail med tipsinformasjon kan sendes til dle@lyse.no eller bekymring.dle@lyse.no
Tlf til sentralbord er 51908010

Se også <https://www.elsikkerhetsportalen.no/lyse/> for gode elsikkerhetstips

Fair Play Bygg Rogaland jobber også veldig aktivt for et renere arbeidsliv. Her kan det sendes inn tips til post@fpbr.no. Her kan dere også be om å bli kontaktet. Se også www.fairplaybygg.no.

For tips direkte til a-krimsentret i Stavanger kan dere bruke Akrim.rogaland@politiet.no

God jul

DLE vil med dette få takke for samarbeidet i 2020, og ønske alle en fredelig adventstid. Vi vil også få ønske dere alle en god julehøytid når den tid kommer. Så håper vi at situasjonen rundt Covid-19 vil bedre seg på nyåret slik at samfunnet etter hvert kan komme seg tilbake til normalen.

Med vennlig hilsen DLE i Lyse Elnett